

Sestry a bratři!

„Ukaž, dej mi ochutnat!“ – domlouváme se někdy těmito slovy, když společně chceme sdílet nějaký pokrm či nápoj, který si ten druhý objednal, koupil nebo nachystal (např. zmrzlinu). A reakcí na takové ochutnání bývá buď ocenění, jak je to dobré, nebo pohanění: jak je to nejedlé či hnusné apod. Myslím, že toto zjišťování můžeme vyčíst i z dialogu Samařanky s Ježíšem v dnešním dlouhém, křestním evangeliu. Ježíš totiž říká Samařance u studny: „Dej mi napít“. Nejspíš měl také žízeň, bylo poledne, horko, u studny... Ale touto otázkou Ježíš vlastně říká: Ukaž mi, čím se v životě napájíš, a já ti řeknu, jak dobrý či nedobrý je ten tvůj zdroj. A udivené ženě upřesňuje: Každý, kdo se napije této vody, bude mít opět žízeň.“ Ano, to je charakteristika našich pozemských zdrojů, do kterých ovšem snadno a často vkládáme naděje na duchovní nasycení a trvalé obohacení. Vždyť co všechno lidé očekávají od požitků všeho druhu, od zábavy, rozptýlení, poznání, cestování, práce a úspěchu, peněz a moci – a tohle všechno je fajn, ale... budeme z toho mít opět žízeň. Je obtížné si přiznat, že tyhle zdroje nás vnitřně nenaplní, a tak raději jedeme ve stejných kolejích, je to jednodušší, nemusíme se nad tím trápit a nemusíme nic měnit...

Ale Kristus Pán pokračuje: „Kdo by se však napil vody, kterou mu dám, já, nebude žíznit navěky.“ To je panečku příslib! Žena se ptá Ježíše, kde vezme tu „živou vodu“ – to znamená vodu tekoucí, která není stojatá, všední, ohraná, zasmrádlá, nedobrá, nudná... Lze věřit, že Pán takovou vodu poskytuje? Žena namítá: „Vždyť ani nemáš vědro a studna je hluboká. Jsi snad větší než náš praotec Jákob...?“ Ano, Ježíši, jsi snad větší než ti, co nás běžně sytí? Copak jsi schopen dát něco více uprostřed tolika lepších nabídek světa? Bůh se proti tomu všemu konkrétnímu a okamžitému jeví jako slabý a neatraktivní a neúčinný pro naše touhy a žízně, které denně řešíme...

Ale Ježíš přitahuje pozornost: „Kdybys znala Boží dar...“ Tedy opravdu taková voda existuje... A tak žena projeví touhu: „Pane, dej mi tu vodu...!“ To je zásadní moment! Vzpomínám si na svého spolužáka, který byl pokřtěn jako miminko a pak ho rodiče v celém dětství ani mládí vůbec nevedli k víře. K té se dostal až na vysoké škole, kde poznal jakési společenství mladých studujících křesťanů. Vnímá, že oni v sobě a mezi sebou mají něco víc než ti nevěřící. A tak se rozhodl: já chci také tohle víc! To je projev touhy!

Milé katechumenky, myslím, že právě toto je v základu i vašeho rozhodnutí dojít ke křestnímu prameni: chcete něco víc, než dává svět a než si dáme sami sobě. Jinak byste asi ani nechodili rok nebo více na spoustu přípravných schůzek a setkání. „Pane, dej mi tu vodu.“ Toužebná prosba, na kterou Pán odpovídá vždy a každému.

Jenže pak to s tou Samařankou teprve začne být zajímavé – Ježíš jí hned nato říká: „Jdi, zavolej svého muže a přijď sem.“ „Nemám muže.“ „Pět mužů už jsi měla a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž...“ Ježíš okamžitě začíná jednat a řeší minulost, vztahy, hříchy, pochybení a omyly... To je někdy náročný i bolestný proces. Je to vlastně takové vyvedení na poušť, jak jsme o tom rozjímali před čtrnácti dny při uvedení bířmovanců – je to boj o pravdu, vytrvalost, vítězství nad zlem, které se ve mně nakupilo a které mě obklopuje, boj o vítězství Boží ve mně... Proto se dnes společně s vámi, milé katechumenky, setkáváme při mši svaté: abychom vám v tomto prvním postním skrutiniu vyprošovali sílu k odpoutání od zla a od starého člověka a touhu zůstat u Pána a růst ve vztahu k němu – přes všechny možné pouštní překážky.

Tato touha je nakonec vždycky touhou po lásce, která jediná může naplnit naše srdce. Apoštol Pavel nám dnes ve druhém čtení připomněl, že „Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“ Vylita! Pramen se otevřel a tryská do našeho srdce! A pokračuje: „Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky.“ To je láska bezpodmínečná, nezasloužená, věrná a opravdová, které nemusíme mít strach odevzdat i ty všemožné temnoty svého srdce.

A tak, bratři a sestry, se ve světle dnešního Božího slova můžeme ptát sami sebe: Po čem toužím a jak toho dosahuji? Počítám s Pánem? Anebo to řeším bez něho? Přijďme k němu

a dejme mu ochutnat ten nápoj našeho denního života: co do sebe cpeme a co do sebe lijeme... Dá se to vůbec pít? Čím je to infikované? O potravinách víme, jaké nám prospívají a jaké škodí, a leckdy se také neovládáme... Jaké jsou tedy mé vnitřní zdroje, co čtu, o čem přemýšlím a mluvím, čemu se vystavuji...? Věřím, že Pán mi může dát víc? Připomeňme si, že naprosto čistá je křestní voda – to je ten „pramen vody tryskající do života věčného“, který je nezávadný a výživný a nikdy nás nezklame, když jsme mu otevřeni. Přemýšlejme, čím nás chce Pán sytit a napájet oproti laciným či kontaminovaným zdrojům světského denního života.

Svatý Augustin napsal známá slova, když popisuje své obrácení: „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásu tak dávnou a přece tak novou, pozdě jsem si tě zamiloval! ... Tys volal, křičel a prorazil mou hluchotu; tys zářil, svítil a zahnal mou slepotu; tys vydával vůni a já jsem ji vdechl, a teď dychtím po tobě; okusil jsem, a nyní lačním a žízním; ty ses mne dotkl, a já hořím touhou po tvém pokoji.“ Je zvláštní, že Augustin objevil ten pramen, po kterém se nežízní navěky, a přesto píše, že nadále lační a žízní – jak je to možné? Vyjděme ze zkušenosti svatého Ignáce z Loyoly. Ten se obrátil k Bohu jako zraněný voják, když ležel na lůžku a provázely ho různé myšlenky. A uvědomil si, že když se zabývá myšlenkami marnivými a povrchními, zůstává mu po nich vyprahlost a smutek. Zatímco když se zabývá touhami Božími a niternými, zůstává v něm radost. Tedy žízeň po povrchních zdrojích znamená vyprahlost srdce, které je zklamáváno; zatímco žízeň po živé vodě je projevem rostoucí touhy po tom, co dává srdci rozkvést a růst.

Pán si nás skrze onu touhu přitahuje k nevyčerpatelnému prameni křestní vody – vás katechumenky, ale i nás všechny, kteří se zvláště v postní době učíme vrůstat do daru svatého křtu. Odpovězme tedy všichni se Samařankou: Pane, „dej mi tu vodu“, dávej mi sám sebe, syť mě pokrmem věčným, napájej mě „proudem svého blaha“ (srov. Ž 36,9), ať mohu být radostným, vnitřně stále obnovovaným a naplněným křesťanem!